

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **I.M., s.r.o.**, so sídlom v K., IČO X., zastúpenej Advokátskou kanceláriou H., s.r.o., so sídlom v B.. konajúcu prostredníctvom Mgr. J.V., advokáta a prokuristu proti žalovanej **R.K.**, bývajúcej v K., zastúpenej JUDr. A.M., advokátkou so sídlom v K., **o vydanie bezdôvodného obohatenia**, vedenej na Okresnom súde Komárno pod sp.zn. 12 C 38/2007, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 27. januára 2010, sp.zn. 5 Co 221/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovanej **o d m i e t a .**

Žalovaná je povinná nahradiť žalobkyni trovy dovolacieho konania 140,91 € na účet Advokátskej kancelárie H., s.r.o., B., do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Komárno rozsudkom z 11. júna 2009, č.k. 12 C 38/2007-250 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni troch dní od právoplatnosti rozsudku 7 694,66 € s 9,5 % ročným úrokom z omeškania od 12. januára 2007 do zaplatenia; vo zostávajúcej časti žalobu zamietol; žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na ich náhradu. V dôvodoch rozhodnutia vychádzal z toho, že žalovaná užíva pozemok žalobkyne bez právneho dôvodu a preto je povinná bezdôvodné obohatenie spočívajúce v dlžnom nájomnom vydať žalobkyni (§ 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 456 veta prvá Občianskeho zákonníka). Výšku bezdôvodného obohatenia zisťoval podľa nájomného v čase a mieste obvyklom za obdobie od 1. marca 2005 do 28. marca 2009, preto žalobe v časti o zaplatenie 7 694,66 €

s príslušenstvom vyhovel a v zostávajúcej časti (11 009,38 € s príslušenstvom - 7 694,66 € s príslušenstvom) žalobu zamietol. Za dôvodnú nepovažoval započítaciu námietku o náhrade škody vzniknutej zásahom žalobkyne do vlastníckeho práva žalovanej k stavbe. O nároku žalobkyne na zaplatenie úrokov z omeškania súd rozhodol podľa ustanovenia § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v spojení s Nariadením vlády Slovenskej republiky č.7/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Na odvolanie žalobkyne (proti zamietajúcej časti rozsudku súdu prvého stupňa a vo výroku o náhrade trov konania) a odvolanie žalovanej (proti vyhovujúcej časti rozsudku súdu prvého stupňa) Krajský súd v Nitre rozsudkom z 27. januára 2010, sp.zn. 5 Co 221/2009 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil; žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Mal za to, a to aj pokiaľ ide o výšku bezdôvodného obohatenia, že súd prvého stupňa v dostatočnom rozsahu zodpovedajúcemu § 120 ods. 1, 3 a 4 O.s.p. zistil skutkový stav veci, tento následne správne právne posúdil podľa Občianskeho zákonníka (§ 451 ods. 1 a 2, § 456 a § 517 ods. 1 a 2). O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa §224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná, navrhla rozsudok odvolacieho súdu zmeniť – žalobe v časti 4 776 € vyhovieť a v zostávajúcej vyhovujúcej časti (2 918,66 € s príslušenstvom) navrhla žalobu zamietnuť. Prípustnosť dovolania odôvodnila ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. a § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., keď mala za to, že v konaní bola žalovanej odňatá možnosť konať pred súdom a rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. K odňatiu možnosti žalovanej konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) malo dôjsť tým, že odvolací súd na prejednanie veci nenariadil pojednávanie napriek tomu, že žalovaná výslovne trvala na jeho nariadení. Dovolateľka nespochybnila právny titul súdom priznanej náhrady, za primeranú výšku bezdôvodného obohatenia však považovala tú, ktorá vychádza z nájomného za 1 m² vo výške 43,40 Sk (nie však 100 Sk za 1 m²), odvolávajúc sa na nájomnú zmluvu uzavretú s mestom K. ako prenajímateľom 4. novembra 2002 k obdobnému pozemku (v baštovnom systéme mesta). V dôsledku žalobkyňou vybudovaného oplotenia na pozemku bol znemožnený prístup motorových vozidiel k stavbe situovanej na ňom, čím došlo k poklesu príjmov žalovanej plynúcich z nájmu stavby v jej vlastníctve, ktorú skutočnosť mal odvolací súd zohľadniť pri výške bezdôvodného obohatenia. V dôsledku nesprávne stanovenej výšky

bezdôvodného obohatenia dovolateľka považovala za nesprávny právny záver súdov o vzniku omeškania žalovanej a jej povinnosti platiť úroky z omeškania.

Žalobkyňa navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej odmietol, pretože nie sú dané dovolacie dôvody; odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania v súlade so zákonom (§ 214 ods. 1,2 O.s.p.); uplatnila si náhradu trov dovolacieho konania vo výške 291,01 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (viď § 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovoláním žalovanej nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné, a nejde ani o potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť

zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalovanej nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Dovolanie žalovanej by mohlo byť procesne prípustné, len ak by konanie, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa (aj so zreteľom na obsah dovolania) zaoberal tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (aj rozsudku) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Dovolateľka existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Žalovaná namietala, že konanie trpí vadou v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., keďže odvolací súd rozhodol vo veci samej (27. januára 2010) bez pojednávania, čím svojím postupom žalovanej odňal možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Podľa § 214 ods. 1 a 2 O.s.p. (v znení účinnom od 15. októbra 2008), na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia odvolacieho pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Podmienky, za splnenia ktorých môže odvolací súd konať bez pojednávania, musia vyplývať z obsahu spisu a charakteru prejednávanej veci. V danom prípade odvolací súd nemusel dopĺňovať alebo opakovať dokazovanie, lebo sa stotožnil so skutkovým stavom a právnym posúdením veci tak, ako ho ustálil súd prvého stupňa. Rozhodnutiu súdu prvého stupňa predchádzalo prejednanie veci na súdnom pojednávaní (vid' napr. čl. 75- 77,127-128, 177-184, čl. 234-240, čl. 248-249 spisu) nariadenom podľa § 115 O.s.p. Vychádzajúc z povahy prejednávanej veci (vydanie bezdôvodného obohatenia žalovanou), obsahu spisu a stanoviska žalovanej (bez bližšej konkretizácie dôvodu pre nariadenie odvolacieho pojednávania vyplývajúceho z § 214 ods. 1 O.s.p.) zaujal odvolací súd názor, že v tomto prípade nešlo o vec dôležitého verejného záujmu (nejde o veci týkajúce sa v rôznych súvislostiach väčšieho okruhu osôb, napr. spory týkajúce sa územného celku a pod.).

Dohovor o ľudských právach a základných slobodách a ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva explicitne netrvá na tom, aby civilné spory (občianskoprávne konania) sa mali na každom stupni prejednávať verejne - na ústnych súdnych pojednávaniach. Požiadavka verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu bola zachovaná (č.l. 342 spisu). Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že odvolací súd v danom prípade nebol povinný nariadiť pojednávanie na prejednanie veci samej a že postupoval v súlade s § 214 ods. 1, 2 O.s.p. Procesný postup odvolacieho súdu nezaložil procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

K námietke, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 1 písm. c/ O.s.p.), ktoré dovolateľka videla predovšetkým v tom, že súdy nesprávne stanovili výšku bezdôvodného obohatenia, nezohľadnili škodu, ktorú jej spôsobila žalobkyňa obmedzením užívania stavby a súdy nesprávne posúdili právo na úroky z omeškania, dovolací súd poznamenáva, že nesprávne právne posúdenie je síce relevantným právnym dôvodom, samo osebe však prípustnosť dovolania nezakladá. Ak nie je dovolanie procesne prípustné, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť preskúmvaniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovanej smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok podľa § 238 O.s.p. prípustný, procesné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovanej odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. So zreteľom na dôvod, pre ktorý bolo potrebné dovolanie odmietnuť, dovolaciemu súdu nebola daná právna možnosť zaoberať sa vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

V dovolacom konaní úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Úspešná žalobkyňa náhradu trov dovolacieho konania uplatnila a ich výšku vyčíslila. Dovolací súd jej priznal účelnú náhradu trov dovolacieho konania spočívajúcu v odmene advokátky za jeden úkon právnej služby, ktorú poskytla žalobkyni vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu žalovanej zo 17. augusta 2010 (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych

služieb). Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 10 ods. 1 vyhlášky vo výške 111,21 € vychádzajúc z predmetu dovolania (2 918,66 € s príslušenstvom), čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu [§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky (t.j. 7,21 €)] a 19% DPH 22,49 €, predstavuje spolu 140,91€.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 18. januára 2011

JUDr. Daniela Š v e c o v á , v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť:
Hrčková Marta